

P. Müller-Schneider, 1967: Zur Verbreitungsbiologie des Moschuskrautes (*Adoxa moschatellina*). Vegetatio-Acta geobotanica vol. XV (1): 27 - 32.

Het muskuskruid buigt na de bloei de vruchtdragende stengel naar beneden en verstopt zodoende zijn vruchten onder afgevallen blad op de bodem. Ongeveer gelijke bewegingen na de bloei zijn ook bekend van *Cyclamen purpurascens*, waarvan de zaden door mieren verspreid worden. Uit experimenten bleek dat mieren geen belangstelling tonen voor de vruchten van muskuskruid.

Na een periode van mooi droog weer bleken vruchten van muskuskruid die op hun groeiplaatsen werden geobserveerd, ineens verdwenen na de eerste regenval en werd vermoed dat slakken iets met deze vruchten uitstaande hadden.

Verdere waarnemingen brachten aan het licht dat *Arianta arbustorum* aan de vruchten knaagde. Uit voederexperimenten bleek dat *Arianthe arbustorum*, *Cepaea nemoralis*, *Cepaea hortensis* en *Arion empiricorum* de vruchten aten. *Helix pomatia* die evenals de andere genoemde slakken op de groeiplaats voorkwam, nam deze vruchten niet tot zich. Uit de excrementen kon het zaad van *Adoxa* worden geïsoleerd, waarvan 75% na uitzaaiing kiemde.

In tegenstelling tot de planten *Gagea lutea*, *Scilla bifolia* en *Cyclamen purpurascens*, waarvan de zaden door mieren verspreid worden, blijven de vruchten van *Adoxa* met de moederplant verbonden tot de bovenaardse delen zijn afgestorven, wanneer zij niet voor die tijd zijn gegeten of afgeplukt worden.

Adoxa moschatellina is het enige lid van zijn familie. Zij is bovendien de enige plant in Midden-Europa die zo zeer aan de verspreiding door slakken is aangepast, hoewel ook van andere planten zoals *Paris quadrifolia*, *Streptopus amplexifolius*, *Fragaria vesca* en *Vaccinium myrtillus* verspreiding door slakken bekend is geworden.

L.B.